

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ

Οι πρόσφατες εξελίξεις στο μάθημα των Θρησκευτικών

Το 2018 και το 2019, το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε τέσσερις Αποφάσεις με τις οποίες ακύρωσε τα ισχύοντα τότε Προγράμματα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών, με το σκεπτικό ότι ήταν αντίθετα με το άρθρο 16, 2 του Συντάγματος. Με τις Αποφάσεις αυτές, το Συμβούλιο της Επικρατείας όρισε ότι το μάθημα των Θρησκευτικών πρέπει να έχει ομολογιακό περιεχόμενο (ουσιαστικά με κατηχητικό προσανατολισμό), καθότι απευθύνεται «αποκλειστικά» προς Ορθόδοξους μαθητές. Ύστερα από σχετικές προσφυγές διάφορων πολιτών, οι οποίοι ζητούσαν ελεύθερες απαλλαγές από το μάθημα των Θρησκευτικών για τους μαθητές που επικαλούνται λόγους συνείδησης, ακολούθησε νέα Απόφαση (Ολομέλεια ΣτΕ 1478/2022) η οποία ακύρωσε για τυπικούς λόγους την ισχύουσα Υπουργική Απόφαση για τη χορήγηση απαλλαγής, επειδή ο νομοθέτης είχε παραλείψει να ζητήσει τη γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ταυτόχρονα, το Συμβούλιο της Επικρατείας κάλεσε την Πολιτεία να θεσπίσει ένα ισότιμο μάθημα συναφούς περιεχομένου για τους μαθητές που απαλλάσσονται από το μάθημα των Θρησκευτικών.

Οι παραπάνω εξελίξεις, έθεσαν για μια ακόμη φορά στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος του εκπαιδευτικού κόσμου και της κοινής γνώμης το μάθημα των Θρησκευτικών. Πολλοί θεολόγοι επισήμαναν ότι οι Αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας θα οδηγήσουν στην υποβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης με την *de facto* κατάργηση της υποχρεωτικότητας του μαθήματος των Θρησκευτικών και την αμφισβήτηση της παιδαγωγικής και μορφωτικής αποστολής του. Μεταξύ άλλων, αναδύεται έντονος προβληματισμός για την περαιτέρω οργάνωση, τον χαρακτήρα και τη λειτουργία της θρησκευτικής εκπαίδευσης στο δημόσιο σχολείο, σε μια εποχή όπου η ανάπτυξη του θρησκευτικού γραμματισμού, η προώθηση της αλληλογνωριμίας και της ειρηνικής συνύπαρξης είναι επιτακτική ανάγκη.

Θέμα και σκοπός της Διημερίδας

Ο Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος «ΚΑΙΡΟΣ», έχοντας ως σταθερό στόχο την προώθηση του διαλόγου για την αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης, προγραμματίζει Επιστημονική Διημερίδα, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις 27 και 28 Ιανουαρίου 2023, στο Αμφιθέατρο «Αντώνης Τρίτσης» του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Αθηναίων, με θέμα *«Ταυτότητα και ετερότητα στο δημόσιο σχολείο. Το μάθημα των Θρησκευτικών σήμερα»*.

Κεντρικός σκοπός της εκδήλωσης είναι να αναδειχθούν και να μελετηθούν οι σύνθετες νομικές, πολιτικές, εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές και θεολογικές διαστάσεις του ακανθώδους και πολύπλοκου ζητήματος της συγκρότησης και της λειτουργίας της θρησκευτικής εκπαίδευσης στο δημόσιο σχολείο.

Για τη διερεύνηση του θέματος έχουν κληθεί να συμβάλουν διακεκριμένοι εισηγητές από την Εκκλησία της Ελλάδος, την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, το Συμβούλιο της Επικρατείας, την Ανεξάρτητη Αρχή Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, το Ε.Κ.Π.Α., το Α.Π.Θ και το Πάντειο Πανεπιστήμιο, εκπρόσωποι παιδείας κοινοβουλευτικών κομμάτων, στελέχη της εκπαίδευσης, επιστήμονες από τον δημόσιο χώρο κ.ά.

Ειδικότεροι στόχοι των εισηγήσεων και των θεματικών τραπεζών λόγου

Η εκδήλωση θα περιλαμβάνει εισαγωγική διάλεξη με θέμα «*Η Ορθοδοξία στον σύγχρονο κόσμο*», με ειδικότερο στόχο να φωτιστούν πτυχές από τις κοινωνικές και θεολογικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ορθοδοξία στο σύγχρονο κοινωνικό τοπίο και να κατατεθούν προτάσεις. Ακολουθούν τρεις θεματικές τράπεζες λόγου:

1. Α΄ θεματική τράπεζα λόγου, «*Το μάθημα των Θρησκευτικών μετά τις αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας και η ελληνική κοινωνία*»: Διάλογος σχετικά με το περιεχόμενο των Αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας και της προβληματικής του ζητήματος της θρησκευτικής εκπαίδευσης από τη σκοπιά της εκκλησιαστικής προοπτικής, της ερμηνείας του Συντάγματος, των διλημάτων της εκπαιδευτικής πολιτικής, του σεβασμού των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
2. Β΄ θεματική τράπεζα λόγου, «*Νομικές, μορφωτικές και πολιτικές διαστάσεις στο μάθημα των Θρησκευτικών*»: Διάλογος σχετικά με τις νομικές και τις οργανωτικές παραμέτρους της θρησκευτικής εκπαίδευσης, τις πολιτικές διαστάσεις του θρησκευτικού φαινομένου και της προώθησης του θρησκευτικού γραμματισμού, τους εκπαιδευτικούς προσανατολισμούς και τις σύγχρονες προκλήσεις του μαθήματος των Θρησκευτικών.
3. Γ΄ θεματική τράπεζα λόγου, «*Προοπτικές για ένα σύγχρονο μάθημα των Θρησκευτικών*»: Διάλογος και ανταλλαγή προτάσεων για τις προοπτικές μιας σύγχρονης θρησκευτικής εκπαίδευσης στο πλαίσιο του σημερινού σχολείου σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, για το περιεχόμενο των θεολογικών σπουδών και για το περιεχόμενο του μαθήματος των Θρησκευτικών, στο επίπεδο του εκπαιδευτικού προσανατολισμού και της διδακτικής μεθοδολογίας.

Τις εργασίες της Διημερίδας μπορούν να παρακολουθήσουν εκπαιδευτικοί του μαθήματος των θρησκευτικών, εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων, ερευνητές και φοιτητές, καθώς και κάθε ενδιαφερόμενος. Στους συμμετέχοντες θα δοθούν βεβαιώσεις συμμετοχής.